Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Strategiska vårdgivarfrågor
Läkemedelsenheten
Handläggare Gustaf Befrits

2019-06-09

Diarienummer
HSN 2019-1268-1

För kännedom
HSF Funk Registrator

Svar till
Daniela Carlsson
Handläggare
Patientnämnden

Yttrande gällande avtal vid administrering av läkemedlet Xiapex PaN V1904-02131

Patientnämnden har inkommit med frågor till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen om vilka regler och avtal som reglerar kostnadsansvaret för läkemedel som administreras av en vårdgivare. Bakgrunden till detta är en anmälan där anmälaren har stått för kostnaden för ett läkemedel, Xiapex, och som därefter injicerats på en helt privatägd urologklinik.

Aktuell information gällande Xiapex-behandling:
Xiapex är ett läkemedel som bryter ner kollagen. Det injiceras och måste ges av läkare med erfarenhet av behandling. Det är godkänt av läkemedelsmyndigheterna för två användningsområden:

- Dupuytrens kontraktur som är en deformering av fingrarna
- Peyronies sjukdom som är en deformering av penis

Xiapex ingår i förmånerna endast för behandling av Peyronies sjukdom av en viss svårighetsgrad. Det är alltså i juridisk mening helt acceptabelt att skriva recept på Xiapex för denna behandling som patienten sedan hämtar ut på apotek. Om detta görs av en vårdgivare som inte har kostnadsansvar för öppenvårdsläkemedel, tex vårdgivare inom vårdval kommer förmånskostnaden att belasta HSF centralt.

Enligt de riktlinjer som Region Stockholm har och som också står inskrivna i avtalen med vårdgivarna så skall läkemedel som ges till patient vid ett vårdbesök och som administreras av vårdgivare vara kostnadsfria för patienten. I klartext innebär det att dessa läkemedel skall beställas (rekvireras) av vårdgivaren. Kostnaden för detta kommer då att belasta vårdgivaren.

Svar på specifika frågor
1. Stämmer det att inga vårdvalskliniker inom region Stockholm erbjuder behandling med injektion av Xiapex?

Under 2019 visar statistik att minst två privata aktörer inom urologi har förskrivit Xiapex på recept med förmån.

2. Anmälaren fick aldrig information om att han kunde vända sig till en annan vårdgivare som till exempel Karolinska Universitetssjukhuset för att få denna behandling bekostad av landstinget. Är det så att den informationen ska ges till patienterna?

En vårdgivare har alltid en informationsplikt gentemot en patient, och det är rimligt att den här informationen som gäller vilka kostnader och behandlingsalternativ som finns bör ges till patienten. Däremot kan ju inte en vårdgivare utlova att en annan vårdgivare, i det här fallet Karolinska, gör samma bedömning vad gäller behandling och utlova en specifik terapi. Varje vårdgivare har ju att göra en medicinsk bedömning och utifrån den välja terapi.

3. Vad är kostnaden för behandling med injektion Xiapex för vårdvalsklinikerna?

Om Xiapex förskrivs på recept (i strid med Region Stockholms riktlinjer men i enlighet med förmånslagen) så blir kostnaden 0 (noll) kronor för vårdvalskliniken. Om Xiapex rekvireras bär kliniken den fulla kostnaden för läkemedlet. Nuvarande kostande enligt FASS är för en injektionsflaska 7477 kr.

4. Vem ska stå för kostnaden för inköp och administrering av läkemedlet?

Xiapex är subventionerat för behandling av Peyronies sjukdom av viss svårighetsgrad. Om den medicinska bedömningen är att patienten skall behandlas med Xiapex så skall vårdgivaren som förskriver läkemedlet stå för kostnaden. Om vårdgivaren som inte av budgetskäl inte anser sig kunna bära kostnaden skall patienten remitteras till specialistvård på sjukhus för eventuell behandling. Det är dock viktigt att poängtera att detta måste bottna i ett medicinskt ställningstagande av behandlande doktor. Om sjukdomens svårighetsgrad inte bedöms som tillräckligt svår så omfattas Xiapex inte av förmånen.

5. I yttrandet från Urologspecialisterna Södra Stockholm hänvisar de till paragraf 5.13. Hur skulle detta tolkas av Hälso-och sjukvårdsförvaltningen?

I paragraf 5.13 Läkemedel så står följande:

- Läkemedelsbehandling ska ske på ett rationellt, säkert och kostnadseffektivt sätt med ett helhetsperspektiv där patientens och samhällets bästa beaktas.
- När patient behandlas med läkemedel som administreras på öppenvårdsmottagning svarar Vårdgivaren för kostnaden för läkemedel.

Region Stockholm har i flera fall uppmärksammat att vissa vårdgivare, framförallt mindre aktörer inom vårdval, väljer att skriva recept på läkemedel som egentligen skall rekvireras då man på detta sätt undviker att belastas med kostnaden för läkemedlet. Detta är således i strid med Region Stockholms riktlinjer men i strikt juridisk mening inte i strid med lagstiftningen. Det är också fullt förståeligt ur vårdgivarens perspektiv, framförallt om det handlar om dyra läkemedel som vårdgivaren inte har budget för. HSF avser att se över riktlinjerna kring detta.

Med vänlig hälsning
Gerd Lärfars
Enhetschef Läkemedelsenheten
Ordförande för Region Stockholms läkemedelskommitté